

همایش آزادی در اسلام و غرب

هسته مرکزی، مسئله لذت و آزادی است؛ آزادی از منظر او به مفهوم پس زدن همه موانع از سر راه لذت فردی است و ملکوتش تا نوک دماغش می‌باشد، نمی‌تواند بفهمد که چه حقیقت است و چه مسئله‌ای بالاتر از التذاد فردی ممکن است وجود داشته باشد. سیاست، اقتصاد و حتی اخلاق و معرفت را از همین نقطه عزیمت آزادی و امیال انسانی شروع می‌کنند؛ آنها انسان را در جهت و شیوه غرایز تشویق کردند و این، انسان در دسترس است نه انسان بالقوه؛ جامعه مدنی آنها منهای آرمان است و مدینه فاضله‌شان منهای فضیلت تعریف می‌شود. هسته مرکزی معرفت‌شناسی آنها حقیقت نیست، و فلسفه اجتماعی آنها منهای عدالت می‌باشد. یعنی عدالت و فضیلت و حقیقت را در ذیل آزادی به مفهوم دوم، نسبی می‌کنند و چنین فرد و جامعه‌ای سهل‌الوصول است و این جامعه، نیاز به تعلیم و تربیت و جهاد با نفس و مجاهده ندارد و جهاد با دشمن بیرونی نمی‌خواهد و احتیاج به تقوی ندارد؛ دموکراسی غرب همین طور بنا شد که ما به دنبال فضیلت و حقیقت و عدالت نیستیم و می‌خواهیم طوری کنار هم زندگی کنیم که همدیگر را تحمل کنیم.

آقای رحیم پورازغدی در ادامه افزود: این مفهوم آزادی که مبتنی است بر تقدم غریزه بر عقل که یکی از اصول ثابت عقاید مکاتب غربی است و مبتنی است بر اصالت لذت و لذت‌گرایی و فرد محوری و خود مختاری مطلقه فرد که دیگران و جامعه را موجود فرضی می‌داند؛ این آزادی که مبتنی باشد بر نظریه روینایی بودن اخلاق و قراردادی دیدن ارزشها و فضیلت این حتماً یک نوع خاصی از دین‌داری از درونش بیرون می‌آید.

در ادامه همایش آزادی در اسلام و غرب، حجة الاسلام دکتر رهنمائی طی سخنانی گفت: عده‌ای از مکاتب و ادیان، آزادی انسان را در استقلال وجودی او می‌بینند، انسان موجوداً از همه چیز مستقل است و به هیچ چیز جز خالق و آفریدگار خود مربوط نمی‌شود و همه انسانها از جنبه وجود، جنبه ربطی به آفریدگار خود دارند که وجود انسانها از همدیگر مستقل و آزاد است و به یکدیگر متکی نیست. پس انسانها از جنبه وجودی آزاد هستند، اما هیچ کدام از وجود خدا بریده و آزاد نیستند؛ این یک مفهوم آزادی است، اما مفهوم دیگر آن، معادل اختیار است، یعنی همین که انسان گزینش می‌کند دلیل اختیار است و یک نوع از معنای آزادی محسوب

و تکامل بشر بدون آزادی معنی و امکان ندارد. فرد یا جامعه ریاکار و استبداد زده، یا غرق شده در اشتراقات و جهل و جمود، فرد و جامعه‌ای نیست که خداوند از انبیا و ما برای ساختن او مطالبه کرده باشد. با این مبنا، حکومت و دولتی که این آزادیهای مشروع و حقوق الهی و شرعی فرد و جامعه را زیر پا بگذارد، به هر نامی، مشروعیت دینی و الهی ندارد.

آقای رحیم پورازغدی خاطر نشان ساخت: آزادی به مفهوم دوم، در حوزه اندیشه و عرصه شناخت، در ردیف سفسطه و شکاکیت و آنارشیزم نظری و معرفتی؛ در عرصه اخلاق در ردیف ارزش ستیزی و خود محوری و در عرصه رفتار اجتماعی در ردیف اباحی‌گری، نفی عبودیت، حرص مشروع کردن همه امور نامشروع قرار می‌گیرد. آزادی اول در خدمت حقیقت و فضیلت و عدالت بود و آزادی دوم به جنگ حقیقت

آقای رحیم پور ازغدی
آزادی که جزئی از شریعت ماست، در حوزه اندیشه در مقابل خرافه و جمود فکری، در حوزه اخلاق در نقطه مقابل ریاکاری و در حوزه علم الاجتماع در مقابل استبداد قرار می‌گیرد

در حوزه اندیشه با سلاح شکاکیت؛ به جنگ فضیلت در حوزه اخلاق با سلاح حق انتخاب و به جنگ عدالت و شریعت در عرصه علم الاجتماع و حوزه رفتار با سلاح اراده بشر می‌آید؛ بنابراین پشت سر هر کدام از این دو تعریف آزادی، یک سلسله مفاهیم معرفت شناختی، هستی شناختی و انسان شناسی خاص ذخیره شده، که با مفاهیم بنیادین و نظری مربوط به معنای دیگر آزادی متفاوت است و این تفاوت، گاهی به تناقض و دست کم به تضاد منجر می‌شود؛ به حدی که می‌شود از آزادی در برابر آزادی بحث کرد؛ لذا دعوی بین دین و آزادی نیست بلکه دعوی بین آزادی با دو تعریف است.

سخنران همایش تاکید کرد: چیزی به نام آزادی، در غرب وجود ندارد؛ بلکه مبانی‌های متفاوتی از آزادی وجود دارد و همه معتقدند که آزادی در حوزه اندیشه با منطق محدود می‌شود و همه دنیا این را پذیرفته‌اند؛ حتی شکاک‌ترین جریان‌های معرفتی این را می‌پذیرند. آزادی در حوزه رفتار اجتماعی نیز با قانون و در حوزه گرایش‌های شخصی با یک نظریه اخلاقی، محدود و تعریف می‌شود. حال باید دید این حدودی که اندیشه، اخلاق و رفتار را تنظیم، تضمین و تعریف می‌کند، چه نوع اخلاق، منطق و قانونی است؟ زمانی جواب این سوال داده می‌شود که اولاً، مبانی معرفت شناختی؛ ثانیاً، مبانی هستی شناختی و ثالثاً، مبانی انسان شناختی، روشن شود. تفاوت در فهرست آزادیها دقیقاً و منطقاً مستند به تفاوت در تعریف از بشر است و حقوق بشر، به خاطر تعریف از بشر تفاوت پیدا می‌کند.

وی تصریح نمود: دین آزادی را به عنوان حق الناسی که متفرع بر حق الله است می‌پذیرد؛ لذا آزادی در فرهنگ دینی مقدس است و منشاء شرعی و حق الهی دارد و در روایات ما تصریح می‌شود که حقوق بشر ریشه‌اش حق الله است.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی یاد آورد شد: انسان‌شناس ماتریالیست

قدرت او را مهار کند، ممکن است از او بوش و امپریالیزم زاینده شود. گزارش خبرنگار افق حوزه می‌افزاید، دومین سخنران این همایش آقای رحیم پور ازغدی بود که طی سخنانی گفت: آزادی یک تعریف تبلیغاتی دارد و یک تعریف فلسفی که گاهی از هم تفکیک نمی‌شوند. آزادی در عرصه ژورنالیزم و سیاست لازم نیست دقیق و منطقی باشد، کافی است که قشنگ باشد؛ ولی در بحث فلسفی لازم نیست جذاب باشد بلکه باید سلسله استدلال منطقی متصل و روشن باشد که از چه گزاره‌ای نتیجه می‌گیرید؛ چون از هر گزاره‌ای نمی‌شود نتیجه گرفت، ولی در عالم سیاست و ژورنالیزم می‌شود از هر گزاره‌ای نتیجه گرفت.

تقسیم در لفظ آزادی به علت اشتراک معنوی کاملاً ضروری است. یک بار از آزادی در مقام اندیشه صحبت می‌شود، آزادی در برابر حریت‌های

حجة الاسلام ساجدی
بزرگترین آسیب برای جامعه زمانی فراهم می‌شود که پیوند میان حقوق و اخلاق به طلاق ابدی منتهی شود

غیر عقلی قرار می‌گیرد و در مقام اخلاق و علم، در برابر تحول و تظاهر و نفی حق انتخاب قرار می‌گیرد، در مقام عمل و عرصه رفتار اجتماعی و سیاسی نیز در مقابل مفهوم سلسطه به کار می‌رود که این یک تعریف از آزادی است و ما با این تعریف کاملاً تفاهم داریم و احساس نزدیکی می‌کنیم. استعمال دوم از آزادی که رایج است و تعریف دیگری می‌باشد، آزادی از منطق در مقام اندیشه یا آزادی از حقیقت در عرصه معرفت، آزادی از فضیلت و ارزشها در عرصه اخلاق و از قید عدالت و شریعت در مقام رفتار فردی و به خصوص اجتماعی است. این هم یک تعریف از آزادی است که نه ما، بلکه هر آدم عاقل و اخلاقی با این انشاقات سه گانه مشکل دارد.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: آزادی که جزئی از شریعت ماست، در حوزه اندیشه در مقابل خرافه و جمود فکری، در حوزه اخلاق در نقطه مقابل ریاکاری و در حوزه علم الاجتماع در مقابل استبداد قرار می‌گیرد، این آزادی مقدس و انسانی می‌شود؛ چون مبانی و ریشه توحیدی دارد و شریعت ضامن اوست و این آزادی را به هیچ نامی حتی به نام شریعت و مذهب و حتی به نام خدا نمی‌شود از انسان سلب کرد. هم الهیت انسان به این آزادی مربوط است و هم انسانیت انسان به این آزادی مربوط است؛ انسان بدون این آزادی و زیر سایه استبداد و جمود، انسانی نیست که انبیا می‌خواهند؛ زیرا روش انبیا تعلیم و تربیت است و تعلیم و تربیت جز با آزادی معنی ندارد و هیچ کس بدون اندیشیدن و تصمیم آزاد خورد و وجدان، نمی‌تواند تعلیم و تربیت شود. هیچ کس بدون آزادی و زیر سایه استبداد تربیت نمی‌شود ولی تسلیم می‌شود و رشد نمی‌کند و انبیا برای رشد و تعلیم و تربیت آمدند. اگر انبیا سراغ عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و قضایی می‌روند به خاطر رشد و تربیت است و اگر پرچم عدالت‌خواهی بلند می‌کنند و برای حقوق انسان و آزادیهای مشروع او، سینه چاک می‌کنند و در برابر طاغوت می‌ایستد به خاطر همین است که تعلیم و تربیت و رشد

بخش خیر - به همت موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، همایش «آزادی در اسلام و غرب» پنجشنبه دهم دی ماه با سخنرانی حجج اسلام ساجدی و رهنمایی و آقای رحیم پور ازغدی در سالن اجتماعات این موسسه برگزار شد.

در این همایش ابتدا حجة الاسلام دکتر ساجدی طی سخنانی گفت: واژه آزادی در عرصه‌های متعددی به کار می‌رود، یک بعد آن در عرصه تکوین و هستی است یعنی انسان آزاد است یا نه؛ و اصطلاحاً از آن اختیار یاد می‌شود. بعد دیگر آزادی، نگاه روان‌شناختی به آن است؛ که در عرصه‌های متعدد زندگی متفاوت است. بعد دیگر آزادی در اخلاق و حقوق است؛ تفاوت اخلاق و حقوق با تعریف اول این است که آن جا ما در مقام توصیف هستیم یعنی انسان تکویناً آزاد هست یا نه و این میل در آدمی نهاده شده است یا خیر؟ ولی اینجا در مقام ارزش گذاری هستیم، یعنی آیا آزادی ارزشمند است یا خیر؟ و آیا ما در قوانین اخلاقی، حق محدود ساختن آزادی را داریم یا نه؟

وی با برشمردن تفاوت‌های حقوق و اخلاق گفت: مشکلاتی که در بررسی آزادی در غرب وجود دارد در چند امر خلاصه می‌شود. مشکل اول، عدم انسجام تئوریک و به عبارتی دیگر، تلاش برای فرار از ایدئولوژی در عین محسوس کردن خود در ایدئولوژی است؛ مشکل دوم این است که آزادی در غرب ارزش ذاتی و غایی دارد، نه ارزش غیره؛ ولی از نظر اسلام، آزادی دارای ارزش غیره است. اسلام، آزادی را بستر تکامل معنوی قرار داده و می‌گوید، انسان که آزاد باشد فعل او، اخلاق تلقی می‌شود و ما باید بستر آزادی را فراهم کنیم و در عین حال زمینه هدایت و کمال او را آماده سازی کنیم. مشکل و تفاوت سوم در میان دیدگاه اسلام و غرب در آزادی، این است که رابطه اخلاق و حقوق، رابطه فصلی یا وصلی است؛ آزادی حقوقی غرب، به فصل از اخلاق می‌انجامد؛ کما این که امروزه با مطالعه مکاتب و نگرشهای سیاسی لیبرالیسم می‌بینیم به این سخن اعتراف دارند که از مرز اخلاق عبور کردند. در حالی که آزادی حقوقی از نظر اسلام، هماهنگ با اخلاق در حرکت است و جامعه را به سمت کمال هدایت می‌کند. بزرگترین آسیب برای جامعه، زمانی فراهم می‌شود که پیوند میان حقوق و اخلاق به طلاق ابدی منتهی شود.

وی افزود: تفاوت چهارم این است که آزادی غربی فردگرا است و اجازه می‌دهد که سرمایه‌داران در این زمینه به اهداف خود برسند؛ اما اسلام چنین اجازه‌ای نمی‌دهد و **تعاونوا علی البر و التقوی و لا تعاونوا علی الاثم و العدوان** را شعار خود قرار می‌دهد. تفاوت پنجم آزادی در اسلام و غرب این است که یکی مسئولیت‌پذیر است و دیگری مسئولیت‌گریز؛ آزادی اسلام با مسئولیت‌پذیری قابل جمع است، **من سمع رجلاً ینادی یا**

للمسلمین فلم یجبه فلیس بمسلم؛ اسلام در عین حالی که بر آزادی فرد تاکید دارد اما او را از مسئولیت‌های فردی و اجتماعی رها نمی‌کند. تفاوت ششم، آزادی در اسلام عدالت‌گرا و در غرب عدالت‌ستیز است و به همین دلیل ما نوسانات موج اول تا سوم مدرنیسم را داریم؛ چرا که نتوانسته‌اند راه قطعی را در این زمینه ارائه کنند. تفاوت بعدی این است که، آزادی اسلامی پشتوانه عملی دارد ولی آزادی غربی تجربه تلخی را ارائه داده و این هم به این دلیل است که انسان اگر آزاد باشد و در کنار آزادی از درون نتواند

نشست مطالعاتی شهید مطهری و سازمان روحانیت

بخش خیر - امور فرهنگی مدرسه علمیه معصومیه در قالب طرح مطالعاتی شهید مطهری با دعوت از مدیر حوزه علمیه قم، سه شنبه پانزدهم دی ماه نشست با حضور طلاب شرکت کننده در این طرح ترتیب داد.

حجة الاسلام و المسلمین حسینیه بوشهری روحیه اصلاح طلبی شهید مطهری را ستود و اظهار داشت: استاد مطهری در عین حال که پرورش یافته حوزه و مدافع سرسخت روحانیت بود، اما منتقد و مصلح خوبی برای حوزه محسوب می‌شد و اصلاح طلبی به معنی واقعی و درستی داشت.

ایشان صفا و صمیمیت و اخلاص و معنویت را از ویژگیهای حوزه از زبان شهید مطهری بر شمرند و با بیان این که حوزه برای برطرف نمودن دغدغه‌های شهید مطهری گامهای بلندی را برداشته گرچه هنوز کافی نیست، تاکید کرد: شهید مطهری معتقد بود که نباید فقط به گذشته حوزه‌ها و روحانیت افتخار کنیم بلکه باید دید امروز چه کاره هستیم. و چه در توان داریم. آن شهید بزرگوار در رابطه با مسئله تبلیغ، تعجیب حقیقی و در عین حال تلخ از مطرح می‌کند و می‌گوید: در تبلیغ چرا مزاج گوئی می‌کنیم و آنچه مزاج جامعه می‌پسندد مطرح می‌نماییم؟ هر چند این تفاوت دارد با مخاطب شناسی؛ و بعد اشاره می‌کند که تفاوت کار پیامبران با کار ما این است که آنها چون مزاج گوئی نمی‌کردند، لذا همه مخالف آنها بودند و در واقع آنها با نقاط ضعف مردم مبارزه می‌کردند در حالی که ما از نقاط ضعف مردم بهره می‌گیریم و بهره برداری می‌کنیم. آنها می‌خواستند معایب بر طرف شود و ما می‌خواهیم از آن معایب

دوستان نزدیک شهید مطهری نقل می‌کرد که ایشان می‌فرمود: می‌خواهم در قم راجع به اقتصاد اسلامی شاگردانی تربیت کنم. او امروز را پیش‌بینی می‌کرد.

حجة الاسلام و المسلمین حسینیه بوشهری روحیه اصلاح طلبی شهید مطهری را ستود و اظهار داشت: استاد مطهری در عین حال که پرورش یافته حوزه و مدافع سرسخت روحانیت بود، اما منتقد و مصلح خوبی برای حوزه محسوب می‌شد و اصلاح طلبی به معنی واقعی و درستی داشت.

از همکاری خبری شما متشکریم

ستاد برگزاری کنگره بین المللی غدیر - مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان - مؤسسه فقهی ائمه اطهار علیه السلام - مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی - دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - ستاد برگزاری کنگره علامه شرف‌الدین - جامعه الزهراء - مرکز جهانی علوم اسلامی و نمایندگی این مرکز در مشهد مقدس - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خوارهران - پایگاه اطلاع‌رسانی رسا - شبکه سراسری رادیو معارف - حوزه علمیه اردبیل - مرکز آموزش تخصصی تفسیر و علوم قرآن - انجمن‌های علمی تاریخ پژوهان - معرفت شناسی و ادیان و مذاهب - ستاد کنگره شهدای روحانی سراسر کشور - مؤسسه پژوهشی حوزه و دانشگاه - پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی نشریات پژوه، اندیشه حوزه، جستارهای اقتصادی و فصلنامه پژوهشی امام صادق علیه السلام

مدارس علمیه
الامام علی بن ابیطالب علیه السلام / ملایر - حضرت رقیه سلام الله علیها / مشهد - حضرت زهر اسلام الله علیها / احمد آباد - نرجس سلام الله علیها / مشهد - ولی عصر علیه السلام / بناب - علوی، رسالت، امام محمد باقر علیه السلام، المهدی علیه السلام، امام صادق علیه السلام، حقانی، امام عصر علیه السلام، امام خمینی و معصومیه / قم

همایش پژوهش، چالش‌ها و بایسته‌ها در مشهد برگزار شد

بخش خیر - با راه‌اندازی اداره پژوهش در نمایندگی مرکز جهانی علوم اسلامی در مشهد مقدس، این اداره در آغاز کار خود و به منظور آشنا کردن طلاب و محققان با چالش‌ها، کمبودها و نیازهای پژوهشی، سه شنبه اول دی ماه، اقدام به برگزاری همایش با عنوان «پژوهش، چالش‌ها و بایسته‌ها» نمود.

در این همایش آیةالله اشرفی شاهرودی طی سخنانی ضمن معرفی نمونه‌هایی از بزرگان حوزه و تاثیر علم آنها بر جامعه بشری و هدایت انسانها، به بررسی عملکرد علمی و دینی طلاب غیر ایرانی و نیازهای علمی و پژوهشی امروز دنیا و چالش‌های موجود در عرصه پژوهش پرداخت.

حجة الاسلام و المسلمین عباسی، معاون پژوهش مرکز جهانی علوم اسلامی، دیگر سخنران این همایش بود که به بیان تاریخچه

همایش روحانیت و دفاع مقدس در خراسان برگزار می‌شود

بخش خیر - حجة الاسلام و المسلمین رضائی، مسئول دفتر سیاسی حوزه علمیه خراسان و دبیر همایش «روحانیت و دفاع مقدس» طی نشست خبری اهداف و برنامه‌های این همایش را تشریح نمود.

وی گفت: با همت و مشارکت آستان قدس رضوی، کنگره سرداران و ۲۳ هزار شهید خراسان و شورای برنامه‌ریزی مدیریت حوزه علمیه خراسان، نخستین همایش بزرگ و سراسری «روحانیت و دفاع مقدس» در چهارمین روز دهه مبارک فجر برگزار خواهد شد.

پست الکترونیکی: ofogh_howzeh@hawzah.net

هفته نامه خبری حوزه‌های علمیه
فرهنگی، اجتماعی و سیاسی

صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم
مدیر مسئول: حسن مولایی
با همکاری هیئت تحریریه

تلفن: ۷۷۴۸۲۲۱ / ۷۷۴۰۷۲۵ / تلفکس: ۷۷۴۰۷۲۵
نشانی: قم - خ، آیه الله مرعشی نجفی (ارم)
گذرخان شماره ۸۹
صندوق پستی: ۳۷۱۸۵ / ۳۲۸۱